

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 763/2023
30.08.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Јелене Ивановић, председника већа, Бранислава Босиљковића и Марине Милановић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Владимир Радовановић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Министарство унутрашњих послова, коју заступа Државно правобранилаштво, Београд, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1664/22 од 10.06.2022. године, у седници одржаној 30.08.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

УСВАЈА СЕ ревизија тужиоца, **ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ** пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 1664/22 од 10.06.2022. године, одбија као неоснована жалба тужене и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Првог основног суда у Београду П1 2421/20 од 22.09.2021. године, у ставу три и шест изреке, те одбија захтев тужене да се обавезе тужилац да јој накнади трошкове првостепеног и другостепеног поступка.

ОДБИЈА СЕ захтев тужене за накнаду трошкова одговора на ревизију.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 2421/20 од 22.09.2021. године, ставом првим изреке, одбијен је предлог тужене за одређивање прекида поступка у овој правној ствари. Ставом другим изреке, дозвољено је преиначење тужбе као у поднеску тужиоца од 13.08.2021. године. Ставом трећим изреке, усвојен је тужбени захтев и обавезана тужена да тужиоцу на име накнаде штете у висини разлике између исплаћене посебне пензије и зараде коју би остваривао у периоду од 01.04.2014. године до 30.04.2021. године, исплати укупан износ од 2.255.195,37 динара, у појединачно опредељеним месечним износима са законском затезном каматом од дана доспелости до исплате. Ставом четвртим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца у делу у коме је тражио да суд обавезе тужену да му исплати, на име накнаде штете у висини разлике између исплаћене посебне пензије и зараде коју би остваривао у периоду од 01.01.2014. године до 31.03.2021. године, појединачно опредељене месечне износе, са законском затезном каматом од дана доспелости до исплате. Ставом петим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражио да суд обавезе тужену да му исплати законску затезну камату на износ од 22.833,01 динара, за месец април 2014.

године, за период од 24.05.2014. године закључно са 14.06.2014. године, као неоснован. Ставом шестим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 182.350,00 динара са законском затезном каматом почев од дана наступања услова за извршење па до коначне исплате. Ставом седмим изреке, одбијен је предлог тужиоца да га суд ослободи од плаћања судских такси.

Пресудом Апелационог суд у Београду Гж1 1664/22 од 10.06.2022. године, ставом првим изреке, преиначена је пресуда Првог основног суда у Београду П1 2421/20 од 22.09.2021. године, у ставу трећем и шестом изреке и одбијен тужбени захтев тужиоца да се обавезе тужена да му исплати, на име накнаде штете у виду разлике између исплаћене посебне пензије и зараде коју би остварио код тужене, у периоду од 01.04.2014. до 30.04.2021. године, укупан износ од 2.255.195,37 динара, у назначеним појединачним месечним износима и припадајућом каматом од доспелости до исплате, као и захтев тужиоца да му тужена накнади трошкове парничног поступка у износу од 182.350,00 динара, са припадајућом каматом од дана извршности до исплате. Ставом другим изреке, обавезан је тужилац да туженој на име накнаде трошкова парничног поступка исплати износ од 16.500,00 динара. Ставом трећим изреке, обавезан је тужилац да туженој на име трошкова поступка по жалби исплати износ од 18.000,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужена је доставила одговор на ревизију. Трошкове је тражила.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11, 49/13-УС, 74/13-УС, 55/14, 87/18, 18/20, 10/23 - други закон) у даљем тексту: ЗПП, Врховни суд је нашао да је ревизија тужиоца основана.

У поступку доношења побијане пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2) ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиоцу, запосленом у МУП-у на територији Косова и Метохије је решењем Министарства унутрашњих послова, Сектора за људске ресурсе од 31.12.2013. године престао радни однос код тужене 31.12.2013. године, са правом на посебну пензију. Против решења од 31.12.2013. године тужилац је изјавио жалбу, која је, решењем Жалбене комисије Владе РС од 07.03.2014. године, одбијена, а то решење поништено пресудом Управног суда од 26.03.2015. године и предмет враћен надлежном органу на поновно одлучивање. У поновном поступку, Жалбена комисија Владе је, дана 05.06.2015. године, донела ново решење, којим је жалбу тужиоца поново одбила као неосновану. Одлучујући по тужби против овог решења, Управни суд је 01.02.2018. године донео пресуду, којом је наведено решење од 05.06.2015. године поништено и предмет враћен туженом органу на поновно одлучивање који је својим решењем од 05.03.2018. године поништио првостепено решење 06/2 број 118-1-19-4-136/13 од 31.12.2013. године и вратио првостепеном органу на поновно одлучивање. Решењем Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање од 04.07.2014. године, тужиоцу је утврђено право на посебну пензију почев од 01.04.2014. године. Тужбеним захтевом тужилац тражи исплату разлике између посебне пензије коју је у спорном периоду остваривао и плате коју би примао да није донето решење о престанку радног односа. Износ ове разлике утврђен је из налаза и мишљења судског вештака економско-финансијске струке.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је усвојио тужбени захтев тужиоца, налазећи да тужилац у спорном периоду није радио, услед

кривице и незаконитог поступања тужене, јер је пресудом Управног суда У 11152/15 од 01.02.2018. године, поништено као незаконито решење тужене Жалбене комисије Владе Републике Србије број 118-00-17/2015-01 године од 05.06.2015. године, а након враћања предмета на поновно одлучивање о жалби тужиоца, поништено је решење првостепеног органа 6/2 број 118-1-19-4-136/2013 од 31.12.2013. године, којим му је престао радни однос са правом на посебну пензију, при чему тужени није доказао, што је био дужан, сагласно члану 231. ЗПП, да је донето ново првостепено решење о престанку радног односа са 31.12.2013. године.

Одлучујући о жалби тужене, другостепени суд је закључио да је на потпуно и правилно утврђено чињенично стање првостепени суд погрешно применио материјално право, због чега је преиначио првостепену пресуду и одбио као неоснован тужбени захтев тужиоца. Имајући у виду да је након доношења пресуде Управног суда од 01.02.2018. године након доношења новог решења Жалбене комисије Владе поново одлучено о престанку радног односа тужиоца, он је могао да уколико је незадовољан том одлуком покрене управни спор пред Управним судом. Како тужилац то није урадио, односно није употребио све предвиђене видове судске заштите у предметној управној ствари, тужба поднета у овом спору 01.10.2020. године је по оцени другостепеног суда преурањена.

Врховни суд је налази да се основано ревизијом указује да је побијана другостепена одлука донета уз погрешну примену материјалног права.

Према одредби члана 191. Закона о раду („Службени гласник РС“, број 79/2005 ... 99/2014), ако суд донесе правноснажну одлуку којом је утврђено да је запосленом незаконито престао радни однос, суд ће одлучити да се запослени врати на рад, ако запослени то захтева (став 1); поред враћања на рад, послодавац је дужан да запосленом исплати накнаду штете у висини изгубљене зараде и других примања која му припадају по закону, општем акту и уговору о раду и уплати доприносе за обавезно социјално осигурање (став 2); накнада штете умањује се за износ прихода које је запослени остварио по основу рада, по престанку радног односа (став 3).

Према одредби члана 164. истог закона, ако запослени претрпи повреду или штету на раду или у вези са радом, послодавац је дужан да му накнади штету, у складу са законом и општим актом.

Према одредби члана 154. став 1. Закона о облигационим односима („Службени лист СФРЈ“, бр. 29/78, 39/85, 45/89, 57/89, „Службени лист СРЈ“, бр. 31/93, (Уредба - за време ратног стања: 22/99, 23/99, 35/99, 44/99), ко другоме проузрокује штету дужан је накнадити је, уколико не докаже да је штета настала без његове кривице.

Имајући у виду да тужени није доказао, а био је дужан сагласно члану 231. ЗПП, да је након што је у извршењу пресуде Управног суда од 01.02.2018. године донето ново другостепено решење Жалбене комисије Владе РС од 05.03.2018. године и њиме поништено првостепено решење 06/2 број 118-1-19-4-136/13 од 31.12.2013. године, поново коначно одлучено о престанку радног односа са 31.12.2013. године, Врховни суд налази да је првостепени суд правилно усвојио тужбени захтев и обавезао туженог на исплату накнаде штете у висини разлике између исплаћене посебне пензије и зараде коју би тужилац остварио да је радио у периоду од 01.04.2014. године до 30.04.2021. године.

Из наведених разлога, Врховни суд је применом члана 416. став 1. ЗПП, одлучио као у ставу првом изреке.

Како трошкови састава одговора на ревизију не представљају трошкове који су били потребни ради вођења парнице, Врховни суд је на основу члана 153. и члана 154. став 1. ЗПП одлучио као у ставу другом изреке.

**Председник већа – судија
Јелена Ивановић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић